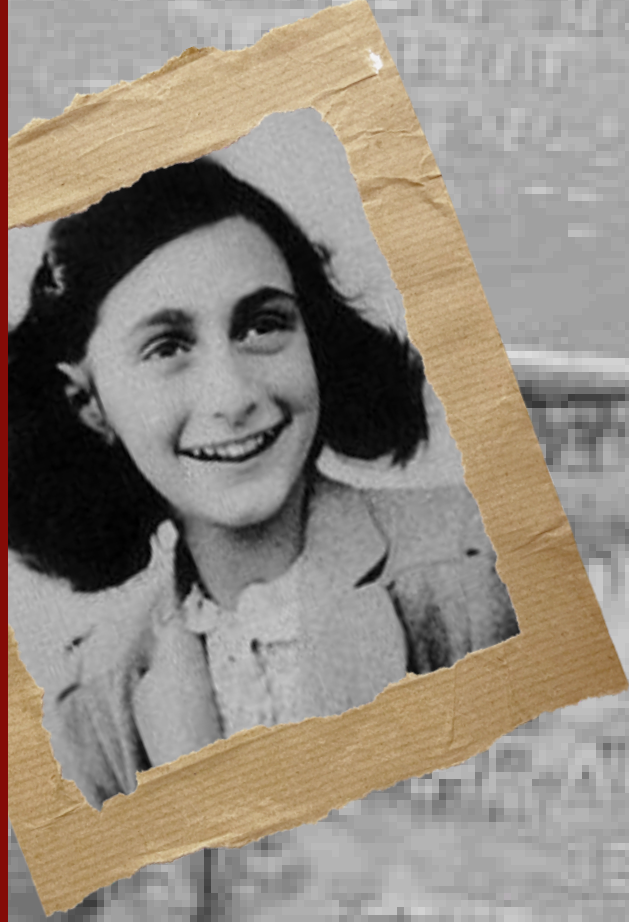

Anne Frank Project

2025 | 2026

VOOR WOORD

Beste leerkrachten en directeuren,

Ook dit schooljaar organiseren wij het Anne Frankproject voor het primair onderwijs in Haaksbergen. Leerlingen maken op toegankelijke wijze kennis met het verhaal van Anne Frank, Betsie Frankenhuis en de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog, waarbij thema's als vrijheid, discriminatie en verantwoordelijkheid centraal staan.

In deze brochure leest u meer over de inhoud en praktische organisatie. Meer achtergrondinformatie en bijzondere verhalen van Haaksbergenaren vindt u via: <https://basisonderwijshaaksbergen.nl/samenwerkingen/anne-frank-project/>

De projectgroep blijft het project vernieuwen. Momenteel wordt gewerkt aan een eigen Boxplorer over de Tweede Wereldoorlog in Haaksbergen, een escaperoom in een box voor gebruik op school. Er wordt heel hard aan gewerkt om deze tijdig aan jullie te kunnen uitlenen.

Ook zijn er plannen om de mobiele tentoonstelling te actualiseren en het monument De klokkenstoel een plek te geven binnen het project.

De klokkenstoel

Aanmelden kan na een bericht vanuit het secretariaat H2O.

Namens de projectgroep Anne Frank wensen wij u veel succes en inspiratie bij de uitvoering van het project.

Initiatoren: Jan ter Haar, Leon Klaczynski, Harry Mensink, Roelof IJspeerd,
Niek Engelbarts en Femke Middelhuis

Anne Frank project

De leerlingen uit de bovenbouw gaan weer aan de slag met het uitgebreide aanbod van materialen over Anne Frank, Betsie Frankenhuis, de vragen rond vooroordelen, rassenhaat, oorlog en vrede.

Op **10, 13, 14 en 16 april 2026** vinden de scholenbezoeken aan gebedshuizen synagoge, moskee en Pancratiuskerk plaats.

Om te ervaren in de praktijk, wat dorpsgenoten met een andere manier van denken en leven belangrijk vinden in hun leven.

Wat het wil zeggen, om een jood, een moslim of een christen te zijn en wat er zoal in je leven kan gebeuren.

Aanvullend kunnen scholen inschrijven voor een van de volgende activiteiten:

- Gebruik leskisten (mobiele tentoonstelling).
- Lezing door Jan ter Haar
- Lezing door Leon Klaczynski: 'Mijn vader, een Poolse soldaat'.
- Escapebox 'Boxplorer' - *onder voorbehoud*
- Stolpersteine poetsen

Wat is het Anne Frank-project?

Ieder jaar, vlak voor bevrijdingsdag, probeert de projectgroep op allerlei manieren het verhaal van Anne Frank te laten aanspreken voor de kinderen van vandaag.

De link naar Haaksbergen in de oorlogsjaren is het verhaal van Betsie Frankenhuis, het jongste Haaksbergse slachtoffer van de holocaust.

Al sinds de jaren 1980 draait in Haaksbergen het Anne Frank-project. De meeste groepen 8 van de basisscholen in Haaksbergen nemen er aan deel.

De huidige Anne Frank-projectgroep is voortgekomen uit de Stichting B'rit Sjalom.

Doel van het project:

Het kweken van onderling begrip tussen kinderen die afkomstig zijn uit verschillende geledingen van de Haaksbergse samenleving, om onwetendheid, racisme, vooroordelen en discriminatie te voorkomen c.q. tegen te gaan.

Burgerschap:

Het Anne Frankproject sluit aan bij de wettelijke burgerschapsopdracht in het primair onderwijs. Leerlingen werken aan kennis en begrip van democratische waarden zoals vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Daarnaast stimuleert het project respect voor diversiteit, het tegengaan van vooroordelen en discriminatie en het ontwikkelen van historisch besef rondom oorlog en mensenrechten. Hiermee draagt het project bij aan actief burgerschap en sociale cohesie.

Scholenbezoeken aan gebedshuizen

Op 10, 13, 14 en 16 april 2026 vinden de scholenbezoeken aan gebedshuizen synagoge, moskee en Pancratiuskerk plaats.

Tijdens de excursie worden de kinderen door middel van (door ons ontwikkelde) opdrachten gestimuleerd om niet alleen naar verschillen, maar vooral ook naar overeenkomsten tussen de verschillende religies te zoeken.

De geschiedenis kennen en begrijpen is belangrijk om het heden goed te begrijpen... Wat kinderen als Anne Frank en Betsie Frankenhuis is overkomen, mag nooit weer gebeuren.

Daarom willen wij eraan bijdragen dat de kinderen in Haaksbergen leren dat het belangrijk is elkaars identiteit te respecteren. Dat ze met een goed gevoel naar de moskee, synagoge of de kerk kijken, als ze er langs fietsen op weg naar school of sportclub.

Inschrijven kan na een bericht vanuit het secretariaat H2O

Mobiele tentoonstelling

Leskisten / interactieve tentoonstelling

De bezoeken aan kerk, synagoge en moskee vormen het hart van het project. Wij ervaren dat er in de klas tijdens het project doorgaans voldoende aandacht wordt besteed aan het verband tussen fascisme toen en racisme en populisme nu.

Als projectgroep vinden we het echter óók belangrijk dat de kinderen weten dat fascisme en oorlog ook in Haaksbergen destijds hun tol hebben geëist, dat ze in dit opzicht de geschiedenis van hun eigen dorp kennen.

Daarom willen wij de aandacht voor Betsie Frankenhuis en de gebeurtenissen in ons dorp in de oorlogsjaren binnen het project vergroten.

Wij denken dit te kunnen doen door het inrichten van een semi-permanente, interactieve tentoonstelling met de figuur van Betsie Frankenhuis als invalshoek voor de kinderen.

Ook hier zal de geschiedenis kunnen dienen als invalshoek om te praten en te denken over het hier en nu: het verschil tussen feiten en meningen en het gevaar van wij/zij-denken.

We hopen dat dat ertoe bijdraagt dat de kinderen gaan beseffen dat wij er als Haaksbergenaren samen verantwoordelijk voor zijn dat het hier voor iedereen goed toeven is.

Deze mobiele tentoonstelling kan door de leerlingen zelf worden ingericht. De leskisten rouleren langs de scholen in de periode dat het Anne Frankproject plaatsvindt.

Inschrijven kan na een bericht vanuit het secretariaat H2O

Lezing door Léon Klaczynski

‘Mijn vader, een Poolse soldaat’

Binnen het Anne Frankproject kunnen basisscholen zich inschrijven voor een lezing van Leon Klaczynski. Tijdens deze boeiende en leerzame lezing neemt Leon de leerlingen mee in de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog, aan de hand van het bijzondere en persoonlijke verhaal van zijn vader, een Poolse soldaat. Hij vertelt over moed, strijd en de impact van oorlog op het leven van gewone mensen.

Deze lezing biedt een unieke kans om meer te leren over vrijheid en de invloed van de oorlog, toen en nu.

Inhoud lezing ‘Mijn vader, een Poolse soldaat’.

Mijn vader, Bernard Klaczynski, was een Poolse soldaat in de Tweede Wereldoorlog.

Dit is het bijzondere levensverhaal van een jonge man die gedwongen werd zijn vaderland te verlaten.

Op 18-jarige leeftijd ging hij in Polen op voor zijn militaire dienstplicht. Toen in 1939 de Tweede Wereldoorlog uitbrak, moest hij onverwachts als soldaat vechten. Via een lange, zware tocht door Europa heeft hij strijdend en vluchtend zijn weg gevonden.

Uiteindelijk kwam hij terecht in Schotland en Engeland. Later landde hij in Normandië en hielp hij mee bij de bevrijding van West-Europa als onderdeel van de Poolse Pantserdivisie. Deze divisie speelde een belangrijke rol bij de bevrijding van grote delen van Zuid-, Oost- en Noord-Nederland. Zo kwam hij ook in Twente, waar onder andere Goor door Poolse soldaten werd bevrijd. Na de Duitse capitulatie konden veel Poolse soldaten niet zomaar terug naar hun vaderland. Velen bleven in Nederland, waaronder mijn vader, die in Twente een gezin stichtte met mijn moeder.

Als zoon van Bernard en Ria Klaczynski vertel ik graag over zijn levensverhaal, waarin verrassende parallellen te trekken zijn met de wereld van vandaag. Een lezing over vrijheid, een thema dat nog altijd actueel is.

Jong en oud: van harte welkom om te komen luisteren, kijken en vragen te stellen!

Inschrijven kan na een bericht vanuit het secretariaat H2O

Lezing Jan ter Haar

Binnen het Anne Frankproject kunnen basisscholen zich inschrijven voor een lezing van Jan ter Haar. Tijdens deze boeiende en leerzame lezingen neemt Jan ter Haar de leerlingen mee in de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog en het verzet, met bijzondere verhalen over moed en strijd.

Scholen kunnen kiezen uit de volgende onderwerpen of een combinatie hiervan:

1. Albert Hermelink, Twents koopman en verzetsstrijder uit Almelo

Albert Hermelink wordt geboren in 1917 in Den Bosch. In 1920 verhuist hij met zijn familie naar Almelo, waar zijn vader een glas- en verfbedrijf begint. Tijdens de mobilisatie in augustus 1939 zit Albert met het 8e regiment veldartillerie bij de Grebbeberg. In mei 1940 vecht hij in Zeeland tegen de Duitsers. Terug thuis gaat hij werken als koopman in het bedrijf van zijn vader. Ondertussen is hij in het geheim lid van twee verzetsgroepen: Oranjevendel en het Almelose verzet. Van Oranjevendel worden vanaf begin 1942 veel leden verraden, zo ook Albert. Er volgt een lange lijdensweg via allerlei gevangenschappen en kamp Amersfoort. Uiteindelijk moet hij anoniem verdwijnen in Natzweiler, een onbekend, maar afschuwelijk akelig kamp in Noord-Frankrijk.

2. Lida Kempkes-Smits, een zeer dappere Haaksbergse verzetsvrouw

Lida Smits wordt in 1907 geboren in Enschede en trouwt in 1930 met Bertus Kempkes. Ze beginnen in 1933 een horloge/juwelierszaak aan de Blankenburgerstraat 10 (nu de Phone House).

Na de Duitse inval in mei 1940 raakt Lida al snel betrokken bij allerlei verzetswerk, maar de meeste Haaksbergenaren zien haar praten en lachen met Duitse soldaten. Er woont boven in hun huis zelfs een Duitse officier én in hun zaak werkt ook nog een Oostenrijkse soldaat als horlogemaker! Een ongelooflijk verhaal over een zeldzaam stoere vrouw, die veel mensen in de Tweede Wereldoorlog in Haaksbergen (en verre omgeving) heeft geholpen en gered.

3. Adolf Hitler, van opkomst tot ondergang

Geboren in Oostenrijk uit een zeer strenge vader en een jonge, lieve moeder ontwikkelt de jonge Adolf zich tot een eenling, die alleen tekenen leuk vindt op school. Hij wil heel graag naar de Kunstacademie in Wenen. Na daar later twee keer te zijn afgewezen gaat hij heel gefrustreerd zijn eigen ansichtkaarten en schilderijen proberen te verkopen. Hij vecht in de Eerste Wereldoorlog in het Duitse leger. Hij voelt zich vooral Duitser en sluit zich in 1923 aan bij boze Duitsers die in opstand komen tegen hun eigen regering. Dat mislukt en hij moet vijf jaar de gevangenis in. Maar na ruim een jaar is hij al vrij en heeft het boek Mein Kampf geschreven. Hierin schrijft hij al zijn ideeën op over hoe het volgens hem met Duitsland verder zou moeten en wie de schuldigen zijn van hoe slecht het dan in Duitsland gaat. Hij kan het niet hebben dat de oorlog verloren is en Duitsland streng gestraft wordt tot enorme herstelbetalingen...Hij begint overal zijn ideeën te vertellen, zijn agressieve aanhang groeit en hij wordt steeds racistischer en fascistischer. Steeds meer Duitsers raken in de ban van zijn optredens en ideeën. Nadat hij in 1933 de verkiezingen wint met zijn Nazipartij volgen er twaalf woelige jaren met een (wereld-)oorlog, onderdrukking, volkerenmoord, misleiding, agressie en de uiteindelijke ondergang van zijn grote duizendjarige Duitse Rijk...Hij zou in april 1945 zelfmoord hebben gepleegd, maar zijn lichaam is nooit gevonden...

Inschrijven kan na een bericht vanuit het secretariaat H2O

Stolpersteine poetsen

Struikelen is in het Duits: stolpern.

Stolpersteine zou je dus struikelstenen kunnen noemen.

Stolpersteine zijn kleine gedenksteentjes, die ons willen herinneren aan deze slachtoffers. Op het metalen plaatje staan hun naam, hun geboortjaar, het jaar dat ze vermoord werden en de plaats waar ze werden omgebracht. Dat gebeurde meestal in een concentratiekamp.

Stolpersteine in Haaksbergen

Op 1 april 2010 werden de eerste Stolpersteine in Haaksbergen gelegd: in de stoep voor het huis aan de Blankenburgerstraat, waar slager Salomon Frankenhuis met zijn gezin woonde.

In totaal zijn er 22 struikelstenen, verdeeld over negen locaties. De meeste zijn te vinden in het centrum, daarnaast ook in de Eibergsestraat en de Beatrixstraat.

Via de app 'Struikelstenen Gids' kunnen leerlingen zelf deze locaties opzoeken, en achtergrondinformatie raadplegen over de personen waarvoor een steentje is gelegd.

Poetsen stolpersteine

In de periode dat het project plaatsvindt doen we een beroep op scholen om de stolpersteine te poetsen. Dat kan met behulp van een flesje koperpoets en poetslappen. De koperpoets ontvangen jullie op school samen met de folder 'Oorlogsmonumenten'.

Deelname van jaarlijks één groep in deze periode is voldoende.

Inschrijven kan na een bericht vanuit het secretariaat H2O

Folder oorlogsmonumenten

Tastbare herinneringen Tweede Wereldoorlog Haaksbergen

De Historische Kring Haaksbergen (HKH) heeft een geactualiseerde folder samengesteld over herinneringsmonumenten en Stolpersteine in Haaksbergen. Dit initiatief ontstond naar aanleiding van een opmerking van burgemeester Rob Welten over het ontbreken van een goed overzicht. De folder bevat een wandelroute langs deze tastbare herinneringen en een QR-code die verwijst naar uitgebreide informatie op de website van de HKH.

Voor scholen

Deze folder is een waardevolle aanvulling op lessen over de Tweede Wereldoorlog en het Anne Frankproject in groep 7 en 8. Leerlingen ontdekken via foto's, verhalen en de wandelroute hoe WOII in Haaksbergen impact had op de inwoners. De QR-code biedt toegang tot extra informatie en achtergrondverhalen, die in de klas kunnen worden besproken.

Gratis beschikbaar

Leerkrachten kunnen de folder kosteloos ontvangen. Bij inschrijving voor het Anne Frankproject kunnen zij aangeven of ze de folder willen ontvangen.

Bij het opgeven voor activiteiten van het Anne Frankproject kun je aangeven of je een de folder 'Oorlogsmonumenten' wilt ontvangen.

Boxplorer

Haaksbergen in WOII

Ontdek een nieuwe manier van escaperoom

Onderwerp: Haaksbergen in WOII

Deelname met 4 tot 5 personen | 1 uur

We hebben twee nieuwe Boxplorers beschikbaar om uit te lenen! Deze zijn speciaal ontwikkeld voor de gemeente Haaksbergen en brengen de lokale geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog op een actieve manier tot leven.

Een Boxplorer is een escaperoom in een box die leerlingen op hun eigen school binnen een bepaalde tijd samen oplossen. Zodra de timer start, begint het avontuur: codes kraken, bronnen lezen, nadenken en samenwerken. De box is compact, geschikt voor 4 à 5 leerlingen en gebaseerd op learning by doing.

De inhoud sluit aan bij het basisonderwijs en gaat onder andere over:

- Twee Haaksbergenaren in het verzet
- Betsie Frankenhuis en Kurt Falkenstein
- Bombardementen en de bevrijding van Haaksbergen
- Het gebruik van Morse

Scholen ontvangen twee Boxplorers tegelijk, wat zorgt voor een leuke, competitieve sfeer waarin samenwerking en kritisch denken centraal staan.

Inschrijven kan na een bericht vanuit het secretariaat H2O